

KULTUUR

Argo Aadli:

peame õppima ajalooost, tulevikust õppida ei saa – sinna tuleb suunduda

Linnateatri näitleja Argo Aadli on juba mõnd aega 1930-ndate lainel ja kaevunud inimloomuse vastandlikesse tahkudesse. Selle põhjus on kaks eelseisvat lavastust.

Keiu Virro
keiu.virro@epi.ee

Estonia 1930-ndate keskpaigas. Teatriõhtutest saavad sujuvalt restoraniööd ja need kulgevad omakorda hommikusse. Inimesed ootavad, et tuleksid kuulsad näitlejad ja neid lõbustaksid. Aeg on selline.

Berliin 1930-ndate alguses. Noor advokaat Hans Litten kutsub tunnistajapinki Adolf Hitleri. Tagantjärele ajalugu vaadates võiks seda kujutada kui üht katset ennetada ajastu kujunemist selliseks, nagu see kujunes. Teame – läks teisiti.

Argo Aadli (39) on pooleli kahe lavastuse proovid. Estonia kammersaalis etenduva loo toimumispaik on Eesti, Linnateatri Põrgulaval (raske on sobilikku nime eirata) esietendub lugu natside võimule tõusmise aegsest Saksamaast. Ühe peamine eesmärk on vaatajale rõõmu pakkuda, teine ärgitab mõtlema ajaloo süngematele tahkudele. Üht ette valmistades on lavastuse meeskond sukeldunud omaaegsetesse ajalehtedesse, üleskirjutistesse ja lõbusatesse helisalvestistesse, teise jaoks taustatööd tehes on nad avastanud muu hulgas üllatusega, kui palju tänapäevalgi tehakse natsipropagandat.

Ent mõlemad lavastused käsitlevad sama ajastut ja ka lavastaja on neil üks, Diana Leesalu.

„Agulihärrad” on lõbus kontsert-lavastus Eesti meelelahutusajaloost, „Nad tulid keskööl” aga palju süngem lugu natside võimuletulekust Saksamaal. Kas alustame intervjuud rõõmsast või traagilisest lavastusest?

Alustame vahest kronoloogiliselt ehk sellest, mis esietendub emakeelepäeval, 14. märtsil. Ja

„Inimesed vajasid, et tuntud näitlejad neid lõbustaksid. Sellel ajastul oli inimestel vaja lusti.”

püüame pärast traagilises ka midagi positiivset leida!

Olgu nii. „Agulihärrade” loomiseks on saadud inspiratsiooni 1930-ndatel Eestis päriselt tegutsenud meelelahutajatest. Kuidas te neile lähenesite?

Me ei tee kedagi järele ega parodeeri inimesi, küll aga oleme palju inspiratsiooni leidnud ajastu kohta lugedes. 1930-ndatel käisid paljud näitlejad ja operetisolistid õhtuti restoranides haltuurat või *keikka*’sid tegemas. Kõige kuulsam oli Estonia restoran, kus teatriõhtud jätkusid hommikuni kestvate restoraniõhtutega. 1934. aastal, majanduskriisijärgsel ajal kinnitas Konstantin Päts seaduse, mille järgi võisid esinduslikud restoranid olla lahti hom-

mikul kella kuueni. Estonia restoranis oli viis saali, käidi veel Du Nordis ja Dancing Gloria Palace’is. Neid oli veel, aga Estonia oli kõige kuulsam. Õeldi, et kui kuskil mujal oli inimesi, siis järelikult olid Estonias kõik kohad võetud. Estonia alumisel korrusel oli puhvet ehk põhirestoran, mida kutsuti Kasinosaaliks, teisel korrusel asusid Valge ja Punane saal, millele hiljem lisandus intiimsema miljööga veinibaar. 1921. aastal avati suveaed (praegu on selle koha peal Talveaed). Nagu sellest veel vähe, avati 1930. aastal ka Roheline saal. Parematel õhtutel juhtus nii, et elav muusika kõlas korraga neljas saalis.

Inimesed vajasid seda, et tuntud näitlejad neid lõbustaksid. Sellel ajastul oli inimestel vaja lusti. See käis teise ilmasõjani välja. Põhi-